

Lisa 1. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Vastavalt KeHJS § 33 lõikele 3 küsiti KSH programmi osas seisukohti § 33 lõikes 6 nimetatud asutustelt. Lisaks teavitati võrguettevõtjaid, naaberomavalitsusi ning esitati Jõelähtme valla KSH programm ning lähteseisukohad tutvumiseks. Järgnevas tabelis on esitatud kokkuvõtte saadud tagasisidest ning ülevaade KSH programmis ettepanekute alusel tehtud täiendustest.

Seisukoha esitaja, kirja kuupäev ja nr	Laekunud seisukoht	Arvestamine KSH programmis
AS Eesti Gaas 30.09.2014 nr 5-11169	Tähistada üldplaneeringu koostatavatel plaanidel C-kategooria (rõhuga kuni 16 bar) gaasitorustike paiknemine aga samuti Muuga sadamasse planeeritava LNG väljundtorustik ühendusega Uuskülas paikneva C-kategooria gaasitorustikuga. C-kategooria gaasitorustike ja nendel paiknevate gaasireguleerjaamade (Saha küla Maardu GRP, Uuskiila GRP, Kostivere GRP) kaitsevöönd on 2 meetrit torust.	C kategooria gaasitorustike ja gaasireguleerjaamade asukohad täpsustatakse AS-ga Gaasivõrgud ning kantakse planeeringujoonisele nende võrguhaldaja poolt esitamise järgselt. Kaitsevööndi olemasoluga arvestatakse maakasutus- ja ehitustingimuste seadmisel. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Jõelähtme vallas paiknevate D-kategooria (rõhuga kuni 55 bar) ülekandegaasitorustike ja Saha külas paikneva Tallinna GJJ maaomanikuks ja valdajaks on 2013 aastast alates AS EG Võrguteenus. Nende seisukoha saamine KSH programmile ja üldplaneeringule on vajalik.	AS-le Võrguteenus (Punane 56, 13619 Tallinn, egvorguteenus@gaas.ee) saadetakse KSH programmi avalikustamise teade. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
Lennuamet 02.10.2014 nr 4.6-8/14/3096	Lennuametil puudub juriidiline õigus ja pädevus Jõelähtme valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõu sisu osas seisukoha kujundamiseks. Üldplaneeringus palume arvestada, et lennundusseaduse § 35 kohaselt tuleb Lennuametiga	Seisukoht võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>

	kooskõlastada kõik üle 45 meetri kõrgust ehitist hõlmavad detailplaneeringud ja ehitusprojektid.	
Põllumajandusmini steerium 06.10.2014 nr 9.4- 4/8555-1	Oleme seisukohal, et üldplaneeringuga tuleks määrata <u>väärtuslikud põllumajandusmaad</u> , seades nende kaitse- ja kasutustingimused. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013, 17. detsember 2013, artikli 4 järgi on põllumajandusmaa põllumaa, püsirohumaa ja püsikarjamaa või püsikultuuride all olev maa-ala ning põllumaa põllumajanduskultuuride tootmiseks haritav maa või kesa, mida saab kasutada põllumajanduskultuuride tootmiseks.	Üldplaneeringuga määratakse väärtuslikud põllumajandusmaad. Lähteseisukohtade dokumenti ja KSH programmi täiendatakse selgitusega, et väärtusliku põllumajandusmaa mõiste on ulatuslikum kui väärtusliku põllumaa - põllumajandusmaa on põllumaa, püsirohumaa ja püsikarjamaa või püsikultuuride all olev maa-ala ning põllumaa põllumajanduskultuuride tootmiseks haritav maa või kesa, mida saab kasutada põllumajanduskultuuride tootmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i>
	KSH programmi eelnõu 2. peatükis “Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju” märgitud looduskeskkonda käsitletavate keskkonnakomponentide (rannikumeri ja voolu- ja seisuveekogud) hulgas käsitleda ka <u>üldplaneeringu elluviimisega kaasneva mõju iseloomu ja ulatust kalade kudealadele ja rändeteedele.</u>	Jõelähtme üldplaneeringuga ei planeerita tegevusi rannikumerel, mereala planeerimine toimub vastavalt üleriigilisele planeeringule Eesti 2030+ ja uuele planeerimisseaduse eelnõule merealadele koostatavate maakonna-planeeringute käigus. <i>Voolu- ja seisuveekogude puhul hinnatakse mõju üldplaneeringu täpsusastmest lähtuvalt kalade kudealadele ja rändeteedele.</i> Planeeringu koostamise raames on vajalik koostöö Põllumajandusametiga kudealade ja rändeteede paiknemise täpsustamiseks. <i>KSH programmi täiendatakse.</i>
Maanteeamet 13.10.14 nr 15-4/14- 00241/493	Asustuse mõju liiklemise ohutusele ja sujuvusele. Tuleks vältida liikluskorralduslikult	Seisukohaga arvestatakse maakasutuse kavandamisel. <i>KSH programmi ja</i>

	otse maanteega seotud, sh maanteena piirneva ribana kulgeva asustuse teket. Samuti tuleb vältida liiklusele olulist mõju avaldava arenduse (nt jaekaubanduskeskused) kavandamist piirkonda, mis jääb keskuse tegevusalast välja ning toob endaga kaasa pendelliikluse tekke.	<i>lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Vältida tuleb müra- ja saastetundliku arenduse kavandamist maanteega piirnevale alale. Juhul, kui maanteega piirnevale alale nähakse ette asustuse areng, tuleb arendajal tarvitusele võtta vajalikud leevendusmeetmed.	Seisukoht võetakse teadmiseks maakasutuse kavandamisel. Juhul, kui maanteega piirnevale alale nähakse ette asustuse areng, antakse üldplaneeringuga suunised leevendusmeetmete rakendamiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Asustuse ühendamine teedevõrguga tuleb kavandada lähtuvalt tee funktsioonist. Vältida kohaliku liikluse segunemist pikamaaliiklusega (transiitliiklusega).	Seisukoht võetakse teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Koostöös Maanteeametiga määrata põhimaantee 1 Tallinn-Narva (E20) Kostivere ristmiku võimalik asukoht ja kavandada kohaliku liikluse tarbeks kogujateed liiklussõlmede vahele.	Üldplaneeringu protsessi järgmistes etappides jätkub koostöö Maanteeametiga liiklussõlme ja kogujateede asukoha määramiseks. <i>Programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Põhimaanteele 1 Tallinn-Narva (E20) uusi samatasandilisi ristmikke ja mahasõite ei kavandata.	Seisukohaga arvestatakse. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Täiendavate teekoridoride kavandamisel tuleb teostada teostatavusuuring ning näidata rahastaja. Maanteeamet lähtub teedevõrgu arendamisel Vabariigi Valitsuse 16.10.2013.a. korraldusega nr 448 vastu võetud „Riigimaanteed teehoiukava	Üldplaneeringu näol on tegemist strateegilise arengudokumendiga, mis kavandab maakasutust, sh taristut, pikas perspektiivis. Üldplaneeringu ülesanne on näidata vajadusel teede asukohad või ühendusvajadus tulenevalt kavandatud arengust

	aastateks 2014-2020“ http://www.mkm.ee/riigimaante ede-teehoiukava-aastateks- 2014-2020/ toodust.	ja arengupotentsiaalset. Teostatavusuuringu koostamine ja rahastaja määramine ei ole üldplaneeringu ülesanne. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Määrata teede ja tänavate asukohad, planeeringualadele juurdepääsud ning liikluskorralduse üldised põhimõtted.	Teede ja tänavate asukohad, planeeringualadele juurdepääsud ning liikluskorralduse üldised põhimõtted määratakse üldplaneeringu täpsusastmest lähtuvalt. KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.
	Tehnovõrkude koridoride määramisel tuleb vältida nende kavandamist teemaale.	Tehnovõrkude koridoride määramisel lähtutakse üldplaneeringu täpsusastmest ja ülesandest – põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste toimimist tagavate meetmete määramine. Üldplaneeringuga seatakse tingimused, et täpsemate lahenduste väljatöötamisel jätkuprojektiga tuleb arvestada määrusega „Maantee projekteerimismid“. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Arvestada ühistranspordi ja selle liinivõrgu arendamise vajadusest.	Üldplaneeringus arvestatakse ühistranspordi ja selle liinivõrgu arendamise vajadusega vastavalt ühistranspordiseaduses toodule. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Riigimaanteedega seonduva käsitlemisel lähtuda Vabariigi Valitsuse 16.10.2013.a. korraldusega nr 448 vastu võetud „Riigimaanteedega teehoiukava aastateks 2014-	Dokumendiga „Riigimaanteedega teehoiukava aastateks 2014- 2020“ ja seal toodud kavandatud tegevustega arvestatakse. Sadamas kavandab üldplaneering maakasutust, sh

	2020“ http://www.mkm.ee/riigimaante-ede-teehoiukava-aastateks-2014-2020/ , kus on selgitatud konkreetsed tegevused ja vahendid.	taristut, pikas perspektiivis. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Käsitleda mh liiklusest tingitud keskkonnamüra ja tekkiva tolmu vähendamist, viidates Vabariigi Valitsuse 16.10.2013.a. korraldusega nr 448 vastu võetud „Riigimaanteede teehoiukava 2014-2020“-le, sest selles määratakse konkreetsed tegevused ja ka vahendid.	KSH vaadeldakse tegevusega kaasnevat mõjusid, sh liiklusest tingitud mõjusid. Müra ja õhusaaste komponendid on nimetatud KSH programmi ptk 2. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Hinnata maakasutuse ja teedevõrgu kavandamisel avalduvat mõju liiklusohutusele, vastavalt EL direktiivi 2008/96 artiklile 3.	Vastavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusele “Liiklusohutusele avalduva mõju hindamise tingimused ja nõuded mõju hindamisele ¹ ” on liiklusohutusele avalduva mõju hindamine kohustuslik Eestis asuvatel üleeuroopalise teedevõrku kuuluvatel teedel, kui kavandatakse uue tee ehitamist või olemasoleva teedevõrgu muutmist, millega kaasneb oluline mõju liiklusvoole. Jõelähtme üldplaneeringuga ei kavandata muudatusi üleeuroopalise teedevõrku kuuluvatel teedel. Maakasutuse ja teedevõrgu kavandamisel arvestatakse liiklusohutuse teemadega, mh võetakse arvesse Maanteeameti poolt väljatoodud tingimusi. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus</i>
	Arvestades olemasolevate maavara maardlate jätkuvat kasutamist ja kasutuse laienemist, anda hinnang	Vastavalt PlanS § 8 on üldplaneeringu ülesandeks teede ja tänavate asukohta ja liikluskorralduse üldiste

	<p>maavara väljaveo teedele ja nende perspektiividele lähtuvalt liiklusohutusest ja tee seisukorrast.</p>	<p>põhimõtete määramine. Hinnangu andmine teede seisukorrale ja perspektiividele toimub üldplaneeringus ülalnimetatud ülesande täitmiseks vajalikul määral. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
<p>Tehnilise Järelevalve Amet 17.10.2014 nr 1-12/14-1397-003</p>	<p>Ehitiste kavandamisel avalikku veekogusse (territoriaalmeri) tuleb üldplaneeringu lahendus enne vastuvõtmist kooskõlastada Tehnilise Järelevalve Ametiga.</p>	<p>Planeering kooskõlastatakse ametkondadega vastavalt Planeerimisseadusele <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
<p>Keskkonnaamet 17.10.2014 nr HJR 6-8/14/20578-2</p>	<p>Üldplaneeringus täpsustada tiheasustusala mõistet. Riigikontrolli töi 21.11.2007 auditi "Ehitustegevus ranna- ja kaldaalal" punktis 66 välja, et tiheasustusala määramisel peaks üheks oluliseks kriteeriumiks olema ehituskruuntide arv.</p>	<p>Vastavalt PlanS on üldplaneeringu ülesanne kompaktse asustusega alade ning tiheasustusalade määramine maareformi seaduse mõistes. Üldplaneeringus täpsustatakse maakasutuspõhimõtteid ja üldisi ehitustingimusi tiheasustusaladel. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Kui üldplaneeringuga kavandatakse ehituskeeluvööndi vähendamist võrreldes looduskaitseseaduse §-s 38 välja toodud ulatustega, palume analüüsida kas antud asukohas ehituskeeluvööndi vähendamine on kooskõlas ranna- ja kalda kaitse eesmärkidega (vastavalt looduskaitseseaduse §-s 40 väljatoodule).</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse, ehituskeeluvööndi vähendamisetpanekut esitades analüüsitakse, kas vähendamine on kooskõlas ranna- ja kalda kaitse eesmärgiga. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Palume lisaks kaldakindlustustele analüüsida ka võimalike rannakindlustuste rajamise vajadusi (Keskkonnaametile teadaolevalt on maaomanikud pidanud</p>	<p>Rannakindlustuse rajamise vajaduse analüüsiga on juba arvestatud. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>

	vajalikuks rannakindlustuse rajamist näiteks Saviranna piirkonnas).	
	Üldplaneeringus kajastada asustatud väikesaartele ehitamise võimalused (Koipsi, Rammu, Rohusi).	Üldplaneeringuga kajastatakse väikesaartele ehitamise võimalust. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i>
	Vabariigi Valitsuse 1. aprilli 2010 korraldusega nr 118 kinnitati veeseaduse § 38 lõike 2 alusel Lääne-Eesti vesikonna, Ida-Eesti vesikonna ja Koiva vesikonna veemajanduskavad. Palume Harju maakonda puudutavas veemajanduskavas toodud eesmärkidega arvestada ka üldplaneeringus. Samuti palume pöörata tähelepanu, et ruumilise arengu suunamisel peab arvestama kinnitatud põhjaveevaruga.	Veemajanduskavas toodud eesmärkidega ja kinnitatud põhjaveevarudega üldplaneeringu koostamisel arvestatakse. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i>
	Maardlate ja maavaravaruga seonduva planeerimisel palume arvestada Vabariigi Valitsuse 10. märtsil 2011 heaks kiidetud „Ehitusmaavarade kasutamise riiklikku arengukava 2011 – 2020“.	Ehitusmaavarade riiklik arengukava on oluliseks sisendmaterjaliks üldplaneeringu lahenduse koostamisel ja mõjude hindamisel. Valla üldplaneeringu ja mõjude hindamise käigus analüüsitakse kaevandamisega kaasnevaid mõjusid ja tehakse vajadusel ettepanekud asjakohastele ametkondadele kaevandustegevuse perspektiivide osas. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i>
	Asustuse ning muude objektide planeerimisel, mis mõjutavad kaitstavaid loodusobjekte peab lähtuma looduskaitseaduses ja kaitsealade kaitse-eeskirjades toodust. Samuti palume arvestada „Looduskaitse arengukavas“ tooduga.	Maakasutust planeerides arvestatakse kaitstavate loodusobjektide ja nende kaitse-eesmärkidega. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>

	<p>Jõelähtme vallas vajab olulist täpsustamist rohevõrgustiku paiknemine ja kasutustingimuste määramine. Soovitame rohevõrgustiku täpsustamiseks kaasata loomastikuurijad, et maksimaalselt tagada planeeringusse kantava rohevõrgustiku toimimine ning rändeteede ja koridoride vajadusele ja tegelikkusele vastavus.</p>	<p>Üldplaneeringuga täpsustatakse rohevõrgustiku piire ja kasutustingimusi. Töösse kaasatakse Hendrikson&Ko keskkonnakorralduse spetsialist Kaile Peet, kes on spetsialiseerunud loomastiku-uuringutele ja omab BSc kraadi zooloogias Tartu Ülikoolist. <i>KSH programmi täiendatakse KSH töögrupi osas.</i></p>
	<p>Üldplaneeringu joonistel peavad kajastuma veeseaduse § 24¹ kohased reovee kogumisalade piirid koos perspektiivsete ühiskanalisatsiooniga kaetavate aladega, mis ei ole määratud reoveekogumisaladeks.</p>	<p>Reoveekogumisala piirid ja üldplaneeringuga määratavate perspektiivsete ühiskanalisatsiooniga kaetavate alade piirid kantakse joonisele. <i>Programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Metsaseaduse § 23¹ tulenevat, planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohtu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus kokkuleppel maaomanikuga planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ning lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele.</p>	<p>Seisukoht võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>KSH programmi punkti 3 „KSH huvigrupid“ palume lisada ka võrguettevõtted, kuna üldplaneeringute menetlemisel on tekkinud probleeme, et neid ei ole kaasatud mõju hindamise protsessi. Antud punktis palume parandada Keskkonnaameti Harju regioon Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooniks. Sama viga on ka KSH programmi punktis 4.</p>	<p>KSH programmi punkti 3 lisatakse huvigrupina võrguettevõtted. „Keskkonnaameti Harju regioon“ asendatakse „Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioon“. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i></p>

	<p>KSH programmi punktis 5 "Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed" esitatakse KSH juhteksperdi ja töörühma andmed. KSH programmi punktis 2 esitatakse üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevad keskkonnakomponendid. Märkime, et esitatud töörühma koosseis ei kata kõiki hinnatavaid keskkonnakomponente. Keskkonnaametil puudub veendumus, kas esitatud töörühm suudab hinnata KSH programmis esitatud mõjusid.</p>	<p>Juhime tähelepanu, et ptk 5 esitatud töörühma kirjelduse juures on lause "Töörühma koosseisu võidakse töö käigus vajadusel täiendada". Vastavalt programmile laekunud seisukohtadele lisame töörühma koosseisu loomastiku eksperdi Kaile Peet'i. Palume Keskkonnaametil täpsustada, millised on puudujäägid töörühma koosseisus.</p>
	<p>Palume võimalusel kajastada, milliseid olemasolevaid uuringuid kasutatakse mõjude hindamisel ning milliseid uuringuid on juurde vaja. Selgitame, et olemasolevate andmete eelnev analüüs ja sellest lähtuv uuringute vajalikkuse hindamine on üks kvaliteetse hindamise aluseid.</p>	<p>KSH koostamisel kasutatakse eelkõige riiklikke ja maakondlikke sektorarengukavasid ja nende koostamise raames läbiviidud uuringuid. <i>KSH programmi täiendatakse.</i></p>
	<p>Palume KSH programmis võimalusel kajastada, mis meetodikat (nt mudeleid jt kvantitatiivseid analüüsimeetodeid, või kvalitatiivseid meetodeid, nt eksperthinnanguid jms) kasutatakse konkreetsete mõjude hindamisel keskkonnameetodite kaupa ja alternatiivide võrdlemisel. Milliseid juhendeid kasutatakse mõju hindamise läbiviimisel? Palume kajastada kameraalsed</p>	<p>KSH viiakse läbi strateegilisele pikaajalisele arengudokumendile, millega kaasnevad eelkõige kaudsed keskkonnamõjud. Objektipõhist hindamist Jõelähtme üldplaneeringu KSH-ga ei teostata, KSH raames ei kavandata ulatuslikke välitöid. <i>KSH programmi täiendatakse.</i></p>

	<p>tööd ja välitööd. Näiteks elustikule mõju hindamisel (sõltub objektist) tuleks välitööd teha inventuuri eesmärgile sobival ajal (nt taimeuuringud vegetatsiooniperioodil, mitte talvel paksu lumega).</p>	
<p>Maa-amet 20.10.2014 nr 6.2-3/14044</p>	<p>Planeeringulahendust koostades ei tohi ühegi teise maaomaniku huve ilma põhjendatud ja kaalutletud vajaduseta eelistada riigi huvidele. Juhul, kui kitsendusi ja piiranguid põhjustavate ja maakasutust piiravate objektide asukoht kavandatakse riigimaale, siis tuleb esitada vastavad põhjendused ning pakkuda välja riigimaad kõige vähem kitsendavad lahendused. Märkime, et Maa-amet riigivara valitsema volitatud asutusena ei pea võimalikuks aktsepteerida Maa-ametile volitatud maaüksuste ümberplaneerimist vähemväärtuslikeks maa-aladeks võrreldes olemasoleva maakasutusega.</p>	<p>Üldplaneering on üldise tasandi planeering, mille koostamise peamise eesmärk on valla ruumiliste arengusuundade kujundamine ning nende alusel maakasutuse juhtotstarvete määramine ja maa- ja veetalade üldiste maakasutus- ja ehitustingimuste määramine. Üldplaneering maakasutust planeerides ei järgi maaomandit ja krundipiire, vaid kavandab maakasutust valla ruumilistest arengusuundadest lähtuvalt. <i>Programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Iga konkreetse maa-ala planeerimisel tuleb kaaluda majanduslikke, sotsiaalseid, funktsionaalseid, esteetilisi, liiklustehnilisi, looduslikke, õiguslikke jms aspekte ja tegureid ning käsitleda neid tasakaalustatud alustel. Sealjuures peab kohalik omavalitsus lähtuma lähipiirkonna planeerimisvajadustest laiemalt.</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisega paralleelselt viiakse läbi KSH. Üldplaneeringut koostades arvestatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. KSH raames hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevat võimalike keskkonnamõjusid, kuid seda üldplaneeringu üldistusastet arvestades, mitte iga konkreetse maa-ala põhised. <i>Programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>

	<p>Perspektiivselt munitsipaalomandisse taotletavate maa-alade maakasutuse juhtotstarbed soovitage planeerida pigem detailsemalt, et kiirendada ja lihtsustada hilisemat maa munitsipaalomandisse andmise menetlust.</p>	<p>Seisukoht võetakse teadmiseks. Planeeringu koostamise algetapis on Jõelähtme vald seisukohal, et oma olemuselt on üldplaneering üldise tasandi planeering, millega määratakse ära maakasutuse juhtotstarbed, olulisemate taristuobjektide kulgemine ja vajadus ning nendega seotud reeglid üldiste maakasutus- ja ehitustingimuste näol.</p> <p><i>Programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Palume planeeringu ja KSH jooniste koostamisel kasutada keskkonnaregistris arvelolevate maardlate piire.</p>	<p>Planeeringute koostamisel kasutatakse keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid.</p> <p><i>Programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Segadusest hoidumise eesmärgil palume maardlate nimetamisel dokumentides läbivalt kasutada keskkonnaregistris kasutusel olevaid maardlate ja maavarade nimetusi, nt Kallavere graniidimaardla asemel on korrektne nimetada Maardu kristalliinse ehituskivi maardla.</p>	<p>Lähteseisukohtade dokumenti ja KSH programmi korrigeeritakse, kasutades keskkonnaregistris kasutusel olevaid maardlate ja maavarade nimetusi.</p> <p><i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i></p>
	<p>Planeeringus ja KSH koostamisel arvestada MaaPS § 62 sätetega, mille kohaselt tuleb maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tagada keskkonnaregistris arvele võetud maavara kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavaravarule.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Lähtuvalt piirkonna ehitusmaavara defitsiidist ja vajadusest kaitsta arvelolevat maavaravaru ning olemasolevat olukorda palume üldplaneeringu koostamisel arvestada</p>	<p>Ehitusmaavarade riiklik arengukava on oluliseks sisendmaterjaliks üldplaneeringu lahenduse koostamisel ja mõjude hindamisel. Valla</p>

	ehitusmaavarade kasutamise riikliku arengukava 2011-2022 aruandes tooduga.	üldplaneeringu ja mõjude hindamise käigus analüüsitakse kaevandamisega kaasnevaid mõjusid ja tehakse vajadusel ettepanekud asjakohastele ametkondadele kaevandustegevuse perspektiivide osas. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti on vastavalt täiendatud.</i>
	Palume enne PlanS § 18 kohast vastuvõtmist edastada kogu üldplaneeringu dokumentatsioon Maa-ametile ülevaatamiseks ning seisukoha võtmiseks.	Maa-ametile, kui Keskkonnaministeeriumi poolt volitatud isikule esitatakse üldplaneering kooskõlastamiseks enne selle vastuvõtmist vastavalt PlanS § 17. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
Viimsi vald 21.10.2014 nr 10-10/5481-1	Viimsi vald naaberomavalitsusena on eriti huvitatud Jõelähtme valla üldplaneeringuga kavandatavatest Muuga sadama idaosa strateegilistest arengusuundadest. Palume Viimsi Vallavalitsus lisada KSH programmi punktis 3 toodud huvitatud isikute või asutuste hulka ning loodame edasisele heale koostööle kogu piirkonna tasakaalustatud arengu eest seismisel.	KSH programmi punkti 3 täiendatakse, lisades huvitatud isikute loetellu „Naaberomavalitsused“. <i>KSH programmi ja lähteseisukohti täiendatakse.</i>
AS Elering 21.10.2014 nr 11-4/2014/673-2	Elering ei esita Jõelähtme valla keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõule kommentaare ega ettepanekuid. Kui järgnevate esitatavate aspektide põhjal selgub, siiski et neid tuleks arvestada ka KSH koostamisel, siis palume vajalikud muudatused KSH programmi sisse viia.	Esitatud andmed olemasoleva elektrivõrgu osas Harjumaal ja liinide osas Jõelähtme vallas kantakse joonisele (st olemasolevat infokihti vajadusel täpsustatakse). <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>

Harju Maavalitsus 22.10.2014 nr 12-4/2014/3747	Soovitan Jõelähtme valla üldplaneeringus ja KSH-s käsitleda Jõelähtme valla territooriumile kavandatavatest olulistest joonehitistest ja teistest objektidest (sealhulgas perspektiivne Rail Balticu raudteetrass, Muuga sadamasse kavandatav LNG terminal, Muuga sadamasse kavandatav pump-hüdroakumulatsioonijaam, perspektiivne Tallinn-Helsingi raudteetrass jne) tulenevat keskkonnamõju.	KSH läbiviimisel hinnatakse kavandatava tegevusega, sh Jõelähtme valla territooriumile kavandatavate olulistest joonehitistest ja teistest objektidest, kaasnevaid keskkonnamõjusid üldplaneeringu täpsusastmes ja tuginedes võimalusel joonehitiste ja teiste olulist objektide mõjude hindamise tulemustele. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Muuga sadam on oluliseks riiklikuks transiidi- ja logistikasõlmeks. Üleriigilise planeeringu seletuskirja peatükis 4.3.3 on öeldud, et sadama vahetus läheduses paiknevate maade kasutuselevõtmisel tuleb arvestada nii sadama laiendamise perspektiivi kui ka sadamast lähtuvate häirivate teguritega (müra, transpordivood). Kuna sadama asukoha muutmine on kulukas ja keerukas, tuleb vältida uute elamualade arendamist vahetult sadama naabruses.	Seisukoht võetakse teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Soovitan üldplaneeringu koostamisel jälgida, et hoidutaks väärtuslikele põllumaadele uute hoonestusalade planeerimisest.	Üldplaneeringuga määratakse väärtuslike põllumajandusmaade paiknemine Jõelähtme valla territooriumi. Ühtlasi määratakse tingimused väärtusliku põllumajandusmaa kasutuseks ja kaitseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	PlanS § 17 lg 3 p 2 alusel peab Jõelähtme Vallavalitsus valla üldplaneeringu esitama	Üldplaneering esitatakse maavanemale täiendava kooskõlastusvajaduse

	maavanemale teiste kohalike omavalitsuste või riigiasutustega kooskõlastamise vajaduse määramiseks enne selle PlanS § 18 lõike 1 kohast vastuvõtmist.	määramiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
Kuusalu vald 22.10.2014 nr 7-1/3588-1	Käesolevas staadiumis puudub Kuusalu vallal konkreetne vajadus oma poolt täiendavate seisukohtade ja täiendusettepanekute esitamiseks, millega tuleks Teil üldplaneeringu koostamisel arvestada.	-
Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium 22.10.2014 nr 1.10-17/14-00555/108 ja 07.11.14 nr 1.10-17/14-00555/117	MKMil ei ole vastuväiteid keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi <i>KSH</i>) programmi eelnõus ja üldplaneeringu lähteseisukohtades toodule. Palume üldplaneeringu ja <i>KSH</i> programmi koostamisel arvestada Maanteeameti 13.10.2014 kirjas nr 15-4/14-00241/493 ja Tehnilise Järelevalve Ameti kirjas 17.10.2014 nr 1-12/14-1397-003. (edastatud ka Jõelähtme vallale) tehtud ettepanekutega.	Vt Maanteeameti ja Tehnilise Järelevalve Ameti seisukohad. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
Terviseamet Põhja talitus 23.10.2014 nr 9.3-4/6441-3	Olemasoleva asustuse olulisel laiendamisel või uue planeerimisel arvestada joogivee ressursi olemasolu ja joogiveekvaliteedi nõuetega.	Seisukohaga arvestatakse. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus, kuna teemad kajastuvad programmis.</i>
	Planeerimisel tuleb arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega (õhusaaste, müra, vibratsioon) ja tagada uut planeeritavatel aladel kehtivad müra taotlustasemed.	Liiklusest tulenevate mõjudega arvestatakse elamu-, üldkasutatavate maade ning puhkealade määramisel. Vajadusel määratakse leevendusmeetmete tagamaks müra normtasemed. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus, kuna teemad kajastuvad programmis.</i>
	Uute teede (sh raudteede)	Üldplaneeringuga kavandatakse

	projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ja teostada trasside valik selliselt, et nii olemasolevad kui ka perspektiivse elamufunktsiooniga alad ei jääks piirnorme ületava müra- ja õhusaaste ning vibratsiooni aladele.	vajadusel teede põhimõttelised asukohad. Projekteerimine on hilisem etapp. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus</i>
	Üldplaneeringu koostamisel ja mõjude hindamisel tuleks sotsiaalobjektidele sobivamad asukohad leida, mis oleksid eemal müra- ja õhusaaste allikatest. Sotsiaalobjektide asukohad tuleks üldplaneeringus eraldi välja tuua ja ära märkida joonistele.	Üldplaneeringuga määratakse maakasutuse juhtotstarve (üldkasutatava hoone maa, puhke- ja virgestusmaa) võimaldamaks sotsiaalobjektide rajamist. Maakasutuse planeerimise arvestatakse väljatoodud asjaoludega. Vajadusel määratakse leevendusmeetmed. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Elamuala ja tööstusala vahel peaks olema planeeritud puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed.	Seisukoht võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Soovitame üldplaneeringus Muuga sadama lähipiirkonda elamumaid mitte planeerida.	Seisukoht võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Võimalike müraobjektidena tuleks üldplaneeringu menetlemisel ja KSH-s käsitleda alajaamasid. Palume planeerimisprotsessis elamumaade ja alajaamade lähestikku paiknemisele ning võimalikele leevendusmeetmetele tähelepanu pöörata.	Seisukoht võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
	Oluliseks terviseriskiks on	Üldplaneeringuga määratakse

	<p>kõrge radoonitase elamutes või üldkasutatavates hoonetes. Tuleb arvestada, et ka madala radooniriskiga piirkonnas võib esineda kõrge radoonitasemega alasid. Seetõttu on vaja detailplaneeringustaadiumis määrata pinnase radooniriski suurus.</p>	<p>üldised tingimused radooniohu vältimiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Planeeringutes tuleb arvestada ka võimaliku valgusreostusega ja kavandada meetmed häirivuse vähendamiseks.</p>	<p>Valgusreostusega arvestamine nõuab detailsemat planeerimistasandit, üldise põhimõttelise vajadusena kajastatakse teemat. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
	<p>Planeerimisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud maanteed, raudteed, elektriliinid jne) ei jääks elamumaid ega sotsiaalobjekte.</p>	<p>Seisukohaga võimalusel arvestatakse. Kui taristuobjektide kaitsevööndisse kavandatakse elamuid ja sotsiaalobjekte, määratakse leevendusmeetmed. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
<p>Siseministeerium 19.11.2014 nr 13-3/207-2</p>	<p>1. Kuidas toimub 2011. aastal kehtestatud Loo aleviku, Liivamäe küla, Saha küla ja Nehatu küla üldplaneeringu lahenduse arvestamine koostamisel olevas üldplaneeringus? 2. Kas koostamisel olev üldplaneering võtab arvesse kehtivaid detailplaneeringuid või on kavas teha ettepanekuid nende kehtetuks tunnistamiseks? 3. Kuidas võetakse arvesse vallas algatatud teema- ja osaüldplaneeringute lahendusettepanekuid, mille edasine menetlemine on lõpetatud (Jõelähtme Vallavolikogu 31. märtsi 2014 otsusega nr 59)?</p>	<p>1. Vastavalt üldplaneeringu hankedokumentide lisale 1 Tehniline kirjeldus (on lepingu osa) punktile 7.2. Kehtivaid Jõelähtme valla osaüldplaneeringuid muudetakse üksnes juhul kui see on vajalik lähtudes valla uue üldplaneeringu ruumilisest visioonist ja arengusuundadest. 2. Lähteseisukohtade etapis ei ole teada vajadus kehtivate üldplaneeringute kehtetuks tunnistamist. Üldplaneering teeb selleks ettepaneku, kui vajadus selleks ilmnev tulenevalt valla uue üldplaneeringu ruumilisest visioonist ja arengusuundadest. 3. Teema- ja osaüldplaneeringuid, mille</p>

	<p>4. Üldplaneeringu koostamisel arvestada, et koostamisel on Harju maakonnaplaneering 2030+ ja Muuga sadama piirkonnas veeldatud maagaasi (LNG) terminali asukoha valimise teemaplaneering.</p>	<p>menetlemine on lõpetatud, ei võeta arvesse.</p> <p>4. Harju maakonnaplaneeringu ja Muuga sadama piirkonna veeldatud maagaasi terminali asukoha valiku teemaplaneeringuga arvestatakse.</p> <p><i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>
<p>Keskkonna- ministeerium 07.11.2014 nr 11- 2/14/7977-3</p>	<p>Üldised märkused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Juhime tähelepanu sellele, et Jõelähtme vallas asub mitmeid projekteeritavaid kaitstavaid loodusobjekte 2. Pöörata tähelepanu ka vete looduslikule seisundile, nii pinna- kui põhjavee hea seisundi saavutamisele ja hoidmisele. 3. KSH programmi peatükis 2 leheküljel 6 on mainitud Rebala maastikukaitseala. Samas leheküljel 4 räägitakse Rebala muinsuskaitsealal muinsuskaitse eritingimuste seadmistest. Palume kasutada ka programmi leheküljel 6 korrektset mõistet. 4. Juhul, kui üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju, on KSH järelevalvajaks Keskkonnaamet. 5. Jõelähtme valla piires asub kokku kaheksa maardlat. <p>Maavara osas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palume kasutada maardlate nimetamisel keskkonnaregistri maardlate nimistu andmeid. 2. Lisaks kaevandustegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamisele tuleb üldplaneeringus ja KSH käigus selgitada, kuidas tagatakse 	<p>Üldised märkused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Võetud teadmiseks. 2. Võetud teadmiseks. 3. Arvestatud, KSH programmi on korrigeeritud. 4. KSH programmi on korrigeeritud. 5. Võetud teadmiseks. <p>Üldplaneeringus ja KSH käsitletakse kõiki maardlaid, nii lähteseisukohtades kui programmis on välja toodud need, mille osas on peetud oluliseks enam tähelepanu pöörata.</p> <p>Maavara osas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestatakse, KSH programmis maardlate nimistu andmeid korrigeeritud.. 2. Üldplaneeringu koostamise raames viiakse läbi KSH, mille käigus hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevaid mõjusid mh maardlatele, arvestades üldplaneeringu täpsusastet. Üldplaneeringu koostamise raames ei viida läbi kaevandustegevusega kaanevat keskkonnamõju hindamist. Üldplaneering määrab maakasutuse juhtotstarbed ning määrab maa- ja veealade

	<p>maavara kui loodusvara kaitse. Juhime tähelepanu sellele, et maardlale tohib kavandada tegevusi vaid siis, kui selleks on saadud valdkonna eest vastutava ministri (volitatud asutuse) kooskõlastus.</p> <p>3. Väärib tunnustust, et dokumentides on pööratud tähelepanu maardlate kasutusperspektiivi planeerimisele. Siiski tuleb arvestada, et maavara kasutada või kaevandada andmine, sh nn kaevandamistegevuse vähendamine, on riigi pädevuses ning sellele ei saa anda seisukohta omavalitsus ega KSH ekspert.</p> <p>4. Üldplaneeringu lähteseisukohtade peatükis 2 jääb arusaamatuks viide endiste karjääride puistangute kasutustingimustele ja -perspektiivile. Kas mõeldud on mahajäetud karjäärialade kaevandamisega rikutud ja korrastamata alasid ning nende kasutustingimustele ja perspektiivile soovitude andmist?</p> <p>5. KSH programmis ei saa käsitleda maardlat tehiskeskkonnana. Maardla tähendab keskkonnaregistris arvele võetud maavara lasundit või lasundi osa. Tehiskeskkonna loetellu võib lisada kaevandused ja karjäärid.</p> <p>6. Üldplaneeringute lähteseisukohtade peatükis 3.3 on loetletud teostatavad uuringud ja analüüsid. Juhime tähelepanu sellele, et maardlatega ja suurõnnetuse ohuga ettevõtetega seonduvat</p>	<p>kasutamist – ja ehitustingimused.</p> <p>3. Seisukoht võetud teadmiseks.</p> <p>4. Jah, mõeldud on mahajäetud karjäärialade kaevandamisega rikutud ja korrastamata alasid ning nende kasutustingimustele ja perspektiivile soovitude andmist.</p> <p>5. KSH programmi on korrigeeritud, tehiskeskkonna loetelus „maardlad“ asendatakse „kaevandused ja karjäärid“.</p> <p>6. Võetud teadmiseks. Täpsustame, et tegemist ongi eraldi analüüsidega.</p> <p>7. Ettepanekuga arvestatakse osaliselt. KSH lähtub üldplaneeringu täpsustamist. Üldplaneering on strateegiline arengudokument, millest ei selgu konkreetsed ehitusmahud ja sellest lähtuv maavara vajadus ja iseloom. Üldplaneeringu peamiseks ülesandeks on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ja maa-aladele juhtotstarvete määramine. Seetõttu ei ole võimalik hinnata maavara kulu ja varustuskindlust. KSH käigus hinnatakse üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevat olulist mõju maavarale, selle kaevandamisväärsusele, juurdepääsetavusele ja optimaalsele kasutamisele, arvestades maavara säästliku kasutamise põhimõtteid.</p>
--	---	---

	<p>tuleb analüüsida eraldi, kuna tegemist on kahe eraldiseisva ettevõtlusvaldkonnaga.</p> <p>Maardlatega seonduv ettevõtmine nimetada selguse mõttes kaevandamiseks.</p> <p>7. KSH käigus tuleb hinnata üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevat mõju maavarale, selle kaevandamisväärsusele, juurdepääsetavusele ja optimaalsele kasutamisele, arvestades maavara säästliku kasutamise põhimõtteid. Hinnata, kas planeeringus kavandatu teostamiseks kulub maavarasid olulisel määral ning kas planeeringu elluviimiseks on tagatud varustus maavaraga või tuleb selleks avada lähipiirkonnas uusi karjääre või kaevandusi.</p>	
<p>Kaitseministeerium 27.10.2014 nr 12.3-2/14/4296</p>	<p>1. Kajastada planeeringus Kaitseväe Jägala linnaku (katastritunnused 24505:002:0110; 24504:009:0001; 24504:009:0071) ümber riigikaitse objekti piiranguvöönd kuni 2000 meetrit kinnistu piirist. Palume üldplaneeringu seletuskirja tekstis selgitada riigikaitse objekti piiranguvööndi sisu.</p> <p>2. Kaitseministeeriumiga tuleb kooskõlastada kõigi ehitiste planeeringud, projekteerimistingimused ja ehitusprojektid, mille kõrgus ületab 28 m ja energiatuulikute planeeringud, projekteerimistingimused ja ehitusprojektid, mille kogukõrgus (torn + rootor + labad) ületab 28 m.</p>	<p>Seisukoht võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i></p>

	<p>3. Palume seletuskirjas käsitleda riigikaitselise väljaõppe toimumist Jõelähtme valla territooriumil väljapool Kaitseministeeriumi alasiid (Kaitsevägi ja Kaitseliit kasutavad metsaasiid riigikaitselise väljaõppe korraldamisel (metsaseadus § 36), aga ka Kaitseministeeriumi valitsemisala kinnistuid (Jõelähtme vallas 24505:002:0268).</p>	
--	---	--

Lisa 2. Lähteseisukohtade ja KSH programmi avaliku väljapaneku jooksul laekunud ettepanekud

KSH programmi ja üldplaneeringu lähteseiskohtade avaliku väljapaneku jooksul laekus 2 kirja ettepanekutega.

Seisukoha esitaja, kirja kuupäev ja nr	Laekunud seisukoht	Arvestamine KSH programmis
Maanteeamet 20.11.2014 nr 19-2/14-00098/109	Riigi põhimaantee 1 Tallinn-Narva Kostivere liiklussõlme ja kogujateede asukoha määramiseks teha koostööd Maanteeametiga;	Seisukoht on võetud teadmiseks. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>
AS EG Võrguteenus 21.11.2014 nr 7-2/3324	Arvestada vastavalt PlanS § 7 lg 3 p10 üldplaneeringus AS-le Võrguteenus AG kuuluvaid olemasolevaid ja perspektiivseid D-kategooria maagaasi torustikke ja tehonorajatisi ja D-kategooria gaasipaigaldise kohta kehtivad normatiivakte; Määrata üldplaneeringuga Muuga sadamasse kavandatava LNG terminali trassikoridorid (ühendustorustik AS Eesti Gaasi C kategooria gaasivõrguga, ühendustorustik AS EG Võrguteenus D kategooria gaasivõrguga)	Seisukoht on võetud teadmiseks. Olemasolevad D-kategooria trassid on kantud tugiplaanile vastavalt andmebaasidele ja perspektiivsete D-kategooria gaasitrasside planeerimise vajalikkus ja asukohad selgitatakse välja üldplaneeringu koostamise protsessi käigus koostöös võrguhaldajatega. <i>KSH programmi ja lähteseisukohtade muutmiseks puudub vajadus.</i>